

**ע"פ 2108/12 - המערער בע"פ 2108/12, והמשיב בע"פ
2129/12; מועתסם אבו גאנם נגד המשיבה בע"פ 2108/12 והמעררת
בע"פ 2129/12; מדינת ישראל**

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 2108/12

ע"פ 2129/12

לפני: כבוד השופט ס' גובראן
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט א' שהם

המערער בע"פ 2108/12
והמשיב בע"פ 2129/12: מועתסם אבו גאנם

נגד

המשיבה בע"פ 2108/12
והמעררת בע"פ 2129/12: מדינת ישראל

ערעור וערעור שכנגד על גזר דינו של בית המשפט
המחוזי בירושלים, מיום 11.12.2011, בת"פ
582-12-10, שניתן על-ידי כב' השופט י' נועם

תאריך הישיבה: כ"ז בשבט התשע"ד (28.1.2014)

בשם המערער בע"פ 2108/12
והמשיב בע"פ 2129/12: עו"ד רמי עותמאן

בשם המשיבה בע"פ 2108/12
והמעררת בע"פ 2129/12: עו"ד ג'ויה שפירא

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. לפנינו ערעור וערעור שכנגד על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 11.12.2011, בת"פ 582-12-10, שניתן על-ידי כב' השופט י' נועם.
 2. מועתסם אבו גאנם (להלן: המערער), הודה והורשע בעבירות שיוחסו לו בכתב אישום מתוקן בשנית שהוגש במסגרת הסדר טיעון, כמפורט להלן: חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק עונשין); נשיאת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין; חבלה במזיד ברכב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין (שתי עבירות); גרם מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, וחבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין.
 3. בעקבות הרשעתו בדין, נגזרו על המערער העונשים הבאים: 7.5 שנות מאסר לריצוי בפועל החל מיום מעצרו, 20.11.2010; הופעל עונש מאסר על תנאי בן שישה חודשים שהוטל על המערער בת"פ 1177/09 בבית משפט השלום בירושלים, וזאת בחופף לעונש המאסר שהוטל; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור המערער, בתוך שלוש שנים ממועד שחרורו מהמאסר, עבירה של גרימת מוות ברשלנות, עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין, או עבירת נשק מסוג פשע; כמו כן, חויב המערער בתשלום פיצויים למתלוננים "בנוסף לסכומים ששולמו במסגרת הסולחה, ככל ששולמו" בשיעור של 150,000 ₪ (לא למנה, שהיא אחותו של המערער), 75,000 ₪ (ללואי אבו-אלהווא) ו-15,000 ₪ (לאחמד אבו-אלהווא).
- המערער והמדינה אינם משלימים עם גזר דינו של בית משפט קמא ומכאן הערעורים ההדדיים.
- עובדות כתב האישום המתוקן שהוגש נגד המערער
4. באישום הראשון נטען, כי המערער שייך למשפחת אבו גאנם שבינה ובין משפחת אבו אלהווא קיים סכסוך "שעמד בבסיס האירועים המתוארים להלן והיווה רקע להם". ביום 17.11.2010 בסמוך לשעה 22:30, שהו מספר בני משפחת אבו גאנם בשכונת א-טור בירושלים. באותו מועד, הגיע למקום ברכבו מוחמד אבו אלהווא (להלן: מוחמד). משהבחינו בו בני משפחת אבו גאנם, הכה אותו אחד מהם ואחר שבר את שמשת רכבו באמצעות אלת עץ. מוחמד הצליח להימלט מהמקום והגיע לביתו כשהוא שותת דם.

השלב הבא התרחש כאשר הגיעו למקום מספר מבני משפחת אלהווא ביחד עם מוחמד "על-מנת לעמוד על מה שהתרחש במקום". עם הגיעם למקום, תקפו בני משפחת אבו גאנם את מוחמד ובני משפחתו באמצעות אלות, סכין ותוך איום בנשק חם. בעקבות התקיפה נגרמו לבני משפחת אלהווא פציעות קשות. כתוצאה מכך, פונו מוחמד ושניים

מבני משפחתו לבית החולים מוקאסד שבמזרח ירושלים. עם הגיע הפצועים לבית החולים, החלו להתגודד ליד חצר בית החולים בני המשפחות הניצות, ובשלב זה ירה אחד מבני משפחת אבו גאנם מספר כדורים באוויר באמצעות אקדח שהחזיק ברשותו, ואף ירה "לעבר בני משפחת אבו אלהווא". נטען בכתב האישום, כי גם המערער ואדם נוסף שזהותו אינה ידועה למאשימה, ירו באמצעות אקדח שהיה ברשותם "לכיוון אנשים מבני משפחת אבו אלהווא שהיו במקום". לנוכח הירי, ניסה אחד מבני משפחת אבו אלהווא בשם אחמד (להלן: אחמד) להסתתר מאחורי רכב חונה, אולם הוא נפגע מכדור שנורה לעברו. הקליע פגע ברגלו השמאלית והוא פונה לבית החולים לצורך קבלת טיפול בבית חולים. צוין בכתב האישום, כי אחמד נפגע מיריות שנורו לעברו "ונגרם לו פצע כניסה ופצע יציאה, ופצע כניסה נוסף ללא פצע יציאה והוא נותח בהרדמה כללית לצורך הוצאת קליע מעכוזו". בנוסף לירי, הרס המערער ופגע במזיד בשני כלי רכב שחנו במקום, בכך שניפץ את שמשותיהם ופנסיהם של כלי הרכב, וגרם להם לשריטות, פגיעות בפח ונקבים שמקורם בקליעים שפגעו בכלי הרכב.

5. באישום השני מתואר המשכו של העימות, אשר התרחש, לטענת התביעה, ביום 19.11.2010 בסמוך לשעה 20:00. נטען, כי המערער הגיע לרחוב שיח עמבר בשכונת א-טור ברכב מסוג דייהטסו, כשהוא מחזיק באקדח שלא כדיון, ויחד עמו היה אדם נוסף המכונה "רמבו". כנטען בכתב האישום, המערער הגיע למקום לאחר שנודע לו כי ישנה התקהלות של בני משפחת אלהווא וביודעו כי "הסכסוך בין המשפחות עלול להתלקח לכדי עימות נוסף". עם הגיעו למקום, החלו כמה מבני משפחת אבו אלהווא להתקדם לעברו של המערער ולהשליך אבנים על רכבו. בשלב זה, עצר המערער את הרכב ורמבו ירד ממנו והחל להתרחק מהמקום. או אז, יצא גם המערער מהרכב והחל לצעוק ולהשתולל, ובהמשך הוא שלף אקדח שהיה ברשותו, כיוון אותו לעברם של בני משפחת אבו אלהווא וירה לכיוונם ממרחק של כ-10 מטר. לואי אבו אלהווא (להלן: לואי), אשר צפה במתרחש נפגע בפניו כתוצאה מהירי, התמוטט ונפל לרצפה כשהוא שותת דם. הסתבר, כי קליע אקדח חדר לחלל פיו של לואי ונגרמו לו קרעים בלשון, פצע חדירת קליע בשקד השמאלי, ושברים בשיניים והוא נזקק לטיפול רפואי. בעקבות אירוע זה, ניסו בני משפחתו של המערער למנוע את הסלמת האירוע, וביקשו לדחוף את המערער בחזרה לרכבו. ביניהם היה גם מחמוד עבד אבו גאנם (להלן: המנוח), שהוא גיסו של המערער. במהלך ניסיון זה, התקהלו בני המשפחה סביב המערער ודחפו אותו, ותוך כדי התגוששות בין המערער לבין בני משפחתו שלו, נורתה יריה נוספת מאקדחו של המערער ופגעה במנוח. בשלב זה, נכנס המערער לרכבו, ונסע מהמקום.

כתוצאה מהירי חדר קליע לפניו ולצווארו של המנוח והוא התמוטט במקום, ובהמשך הוא נפטר מפצעיו.

גזר דינו של בית משפט קמא

6. בפתח גזר דינו, עמד בית משפט קמא על האמור בתסקיר מבחן שהוגש בעניינו של המערער. המערער הוא רווק כבן 22 שנים ועובר למעצרו הוא התגורר בבית הוריו בשכונת א-טור בירושלים. משפחתו של המערער מנהלת אורח חיים נורמטיבי ותקין. המערער עצמו סיים עשר שנות לימוד ולאחר מכן החל לעבוד, בתחילה בשיפוצים ולאחר מכן כשרברב אצל קבלן פרטי. לחובתו של המערער שתי הרשעות קודמות, האחת מיום 2.5.2007, בעבירות של ניסיון לתקיפת שוטר והשתתפות בהתפרעות, שבגינה הוא ריצה שני חודשי מאסר; והאחרת, מיום 29.6.2009, בעבירות של החזקת נשק שלא כדיון וגיוס לכוח מזויין של הרשות הפלסטינית, כשאז נדון לעשרה חודשי מאסר בפועל ולשישה חודשי מאסר על תנאי. שירות המבחן התרשם כי המערער הינו בעל כוחות מוחלשים, הוא חסר בשלות, ונעדר יכולת להציב גבולות פנימיים וחיצוניים להתנהגותו. המערער נוטה להטיל את האחריות למעשיו על הסובבים אותו, ונוטה למזער

ולטשטש כל בעייתיות בהתנהגותו. בעקבות המאסרים שהושתו עליו, החל המערער להפנים נורמות התנהגות עברייניות ודפוסים כוחניים, למרות מסוגלותו לנהל אורח חיים תקין בתמיכת משפחתו. בשיחתו עם קצינת המבחן, התקשה המערער ליטול אחריות על מעשיו ונטה לטשטש את חלקו באירוע. לגבי האירוע השני, טען המערער כי פעל מתוך פחד וירה באוויר בעת שהושלכו אבנים לעבר רכבו. עם זאת, הביע המערער צער על תוצאות המעשה ובעיקר על מותו של גיסו, אליו היה קשור רגשית. לאור התייחסותו של המערער למעשים המיוחסים לו, ובשים לב לחומרת התנהגותו, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה כלשהי בעניינו של המערער.

7. כעד הגנה מטעמו של המערער, העיד מר אחמד אבו גאנם, מוכתר משפחת אבו גאנם בשכונת א-טור. הוא סיפר כי נערכה סולחה בין שתי המשפחות שבמסגרתה שולם פיצוי כספי נכבד למשפחות הנפגעים. בין השאר, הועבר ללואי פיצוי כספי בסך 75,000 ₪. עוד מסר המוכתר, כי הירי במנוח נעשה בשוגג וכי מיד לאחר מכן הסגיר עצמו המערער למשטרה. גם למשפחת המנוח, שהוא גיסו של המערער, שולם פיצוי כספי על-ידי המערער.

8. בית משפט קמא ציין, כי המערער הורשע בעבירות חמורות ביותר, הכוללות שתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, עבירה הנושאת עמה עונש של 20 שנות מאסר. כמו כן, ביצע המערער שתי עבירות של נשיאה והחזקת נשק שלא כדין. העבירה שעניינה גרימת מוות ברשלנות, היא, לכאורה, הקלה יותר, שכן עונשה הוא 3 שנות מאסר "אך תוצאתה היתה אסון". המערער הגיע, בשתי הזדמנויות, לזירת מריבה כשהוא נושא אקדח, ולא היסס להשתמש בו מטווח קצר, דבר המצביע על "בריונות כוחנית, תעוזה עבריינית של ממש וזלזול בחיי אדם". לכך יש להוסיף את עברו הפלילי של המערער וכשלונו ההרתעה הנעוצה במאסרים בפועל שריצה המערער ובמאסר על תנאי התלוי ועומד נגדו. בית משפט קמא ציין, כי המערער הוביל את חוקריו למקום בו השליך את אקדחו, אך הנשק לא נמצא שם. בית משפט קמא הוסיף וקבע, כי חומרת העבירות, נסיבות ביצוען ותוצאותיהן הקשות מחייבות להשית על המערער עונש מאסר ממושך. עם זאת, זקף בית משפט קמא לזכותו של המערער את השיקולים הבאים: הודאתו באשמה; נסיבותיו האישיות הקשות; החרטה והצער שהביע בבית המשפט על מעשיו; הסולחה שנערכה בין הצדדים; והיותו של המערער במעצר במשך תקופה ארוכה בתנאים מכבידים. לאחר בחינת כלל השיקולים לקולה ולחומרה, גזר בית משפט קמא על המערער את העונשים שפורטו בפסקה 3 לעיל.

ערעורו של המערער

9. בהודעת הערעור שהגיש המערער, באמצעות בא כוחו עו"ד רמי עותמאן, נטען כי בגזר דינו סטה בית משפט קמא מרף הענישה המקובל בעבירות מסוג זה, ולא נתן משקל ראוי לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער. עוד נטען, כי נכרתה סולחה בין הצדדים, במסגרתה שולם המערער פיצויים לנפגעים "ובכך הסכסוך בא לסיומו". טענה נוספת שהעלה המערער, נוגעת לעובדה כי הוא גרם במו ידיו למותו של גיסו, והוא מתייסר קשות בשל כך. אשר לנסיבותיו האישיות של המערער, נטען כי מדובר בצעיר כבן 22 אשר ניהל אורח חיים תקין ונורמטיבי לפני האירוע. עוד נטען, כי עולה מהתסקיר כי מדובר בצעיר בעל יכולות ורצון לנהל חיים נורמטיביים, והעונש החמור שהושת עליו עלול לפגוע בשאיפותיו אלה.

טענה נוספת שהיתה בפי המערער היא, כי במהלך האירוע הראשון (ככל הנראה הכוונה לאירוע השני - א.ש.) הוא היה נתון בסכנה, והוא חש עצמו מאויים עקב מטר האבנים שהושלך לעבר רכבו. נטען בנוסף, כי בית משפט קמא לא נתן כל משקל לשיקולי שיקומו של המערער "חרף האינדיקציות הרבות לרצון המערער להשתקם ולחזור לדרך

10. בפתח הדיון שהתקיים בפנינו, הגיש עו"ד עותמאן שלושה גזרי דין שניתנו בעניינם של בני משפחת אבו גאנם, שבהם הוטלו עונשים קלים בהרבה מעונשו של המערער. המדובר בשלושה נאשמים שנתנו את הדין במסגרת ת"פ 2880-12-10, בבית המשפט המחוזי בירושלים. הנאשם 1 באותו כתב אישום, חאלד אבו גאנם, הורשע, על-פי הודאתו, בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות, בנשיאת נשק, בירי באזור מגורים, בעבירות איומים ובשבע עבירות של חבלה במזיד לרכב. כפי שצוין בגזר הדין שניתן בעניינו, הנאשם 1 נטל חלק במריבה שהתלקחה עם בני המשפחה היריבה. הוא הכה את יריביו וגרם להם לחבלות, ירה באוויר באמצעות אקדח וגרם נזקים לכלי רכב. במסגרת הסדר טיעון, סוכם כי המאשימה תעתור לעונש של 36 חודשי מאסר בפועל ואילו הנאשם 1 יהיה חופשי בטיעונו. בסופו של יום, גזר בית המשפט המחוזי, על הנאשם 1, ביום 12.7.2012, 33 חודשי מאסר לריצוי בפועל, תוך שבית המשפט לקח בחשבון את גילו המתקדם - 41 שנים, את עברו הנקי, את תפקודו הנורמטיבי בעבר, ואת הודאתו באשמה.

הנאשם 2 בכתב אישום זה, יוצג על-ידי עו"ד עותמאן והוא הודה, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בנשיאת סכין ובשבע עבירות של חבלה במזיד ברכב. המאשימה ביקשה להטיל עליו עונש של 30 חודשי מאסר והנאשם 2 היה חופשי בטיעונו. המדובר באירוע שהתרחש ביום 17.11.2010 (כמתואר באישום הראשון בעניינו - א.ש.), כאשר הנאשם 2 הכה אחד מבני המשפחה היריבה, ודקר באמצעות סכין אדם אחר. כמו כן, גרם הנאשם 2 לנזק לשבעה כלי רכב. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 2, ביום 3.12.2012, 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, תוך שהוא זוקף לזכותו את הודאתו באשמה ואת מצבו המשפחתי.

הנאשם 3 יוצג, אף הוא, על-ידי עו"ד עותמאן, והוא הורשע, על-יסוד הודאתו, בתקיפה הגורמת חבלה של ממש. נטען, כי הוא תקף ביחד עם הנאשמים האחרים אחד מהמתלוננים וזרק "מנגל" על מתלונן אחר. בשל חלקו המינורי בקטטה, ובשים לב לעברו הנקי ולהודאתו באשמה, הסתפק בית משפט קמא בעונש של 4 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.

11. עו"ד עותמאן טען כי העונש שנגזר על המערער אינו מתיישב עם כלל אחידות הענישה, שעה שהנאשמים האחרים נענשו באורח מקל הרבה יותר. עוד נטען, כי יש ליתן משקל רב יותר לעובדה כי המערער גרם למותו של גיסו, כאשר משפחתו של המערער "אינה תומכת בו בגלל אותו אירוע". במקרה דנן קיבל המערער את עונשו מידי שמיים, והוא צריך להתמודד יום יום עם העובדה שהוא גרם למותו של גיסו - בעלה של אחותו. נטען בנוסף, כי המערער מקבל אחריות מלאה על מעשיו. בינתיים נרגעו הרוחות בין שתי המשפחות (הוגשו לנו מכתבים של מוכתרים משני הצדדים המוסרים כי החיים שבו למסלולם והסולחה שנערכה מחזיקה מעמד ומוכיחה את עצמה). העתירה שבאה מצידן של שתי המשפחות היא, כי יוקל משמעותית בעונשו של המערער.

לאור האמור, התבקשנו לקבל את ערעור של המערער ולהקל באורח ניכר בעונשו.

ערעור המדינה

12. בהודעת הערעור מטעם המדינה, נטען כי מדובר באדם "שזלזלו בחיי הזולת בוטה ומסוכן ומעשיו חסרי הרסן

הביאו לפגיעות בגוף ובנפש". עוד נטען, כי הגם שהמערער נדון לתקופת מאסר שאינה קצרה, העונש הכולל שהושת עליו אינו הולם את חומרת מעשיו ואינו נותן מענה להיבט הגמול, ולצורך להרחיקו מן הציבור לזמן ממושך. נטען בנוסף, כי המערער החזיק, בשני אירועים נפרדים, בנשק, בדרכו לעימות, ולא היסס להשתמש בו בירי ללא הבחנה, לעבר ציבור אנשים בשכונת מגורים. כתוצאה ממעשיו של המערער, נחבל אדם אחד קשות והאחר מצא את מותו, ואך בנס לא נפגעו חפים מפשע נוספים. לגישת המדינה, אדם הנושא נשק חם ללא רישיון ומעז לירות בו ללא הבחנה, בשני אירועים נפרדים, ראוי שיורחק מהחברה למשך שנים ארוכות. עוד צוין, כי הפגיעה הראשונה בנפש לא גרמה למערער להרהור שני והוא חזר על מעשיו גם באירוע שהתרחש יומיים לאחר מכן.

למערער הרשעות קודמות, כאשר ריצוי מאסר קודם והטלת עונש מאסר על תנאי לא הרתיעו אותו, וכעבור זמן קצר הוא שב לסורו. נטען בנוסף, כי תסקיר המבחן שהוגש בעניינו של המערער "אינו מבשר טובות", ונסיבותיו האישיות אינן מצדיקות הקלה כלשהי בעונשו, אלא החמרה משמעותית בעונש.

13. זה המקום לציין, כי לקראת הדיון בערעור הוגשו לעיונו שני תסקירים משלימים בעניינו של המערער. בתסקיר מיום 29.9.2013 צוין, כי המערער מרצה את עונשו בבית סוהר "רימונים" ולאחרונה הוא הועבר לבית סוהר "אילון". הוא נמצא ברמת השגחה ב' על רקע מצוקה נפשית שהביע, והוא נתון במעקב והשגחה צמודים. בשלב זה, המערער אינו משולב בסבב חופשות. בתסקיר נוסף, מיום 14.1.2014, נאמר כי המערער החל להשתתף בקבוצה טיפולית של "שליטה בכעסים".

14. בדיון שהתקיים בפנינו, ציינה עו"ד ג'ויה שפירא, באת כוח המדינה, כי כתב האישום מתאר אירועים "כמו במערב הפרוע". בשני אירועים נפרדים, ירה המערער בציבור אנשים ממרחק מטרים ספורים, כאשר היה ברור לו כי הדבר יוביל לנפגעים בנפש. עוד נטען, כי המנוח נפגע תוך כדי ניסיון לעצור את השתוללותו של המערער, ובמקרה מעין זה ראוי להטיל את העונש המירבי, הקבוע בצד העבירה שעניינה גרימת מוות ברשלנות. עו"ד שפירא הזכירה את עברו הפלילי של המערער, ואת העובדה כי, בניגוד לנטען בהודעת הערעור, הוא לא ניהל בעבר אורח חיים נורמטיבי. עוד צוין, כי הפיצוי שהושת על המערער לא שולם עד כה למתלוננים. אשר לעונשים שהוטלו על מעורבים אחרים בפרשה, נטען כי אין להשוות בין חלקו של המערער לזה של האחרים. איש מהם לא ירה לעבר ציבור האנשים ולא גרם לפגיעות בנפש.

לפיכך, התבקשנו לדחות את ערעורו של המערער, לקבל את ערעור המדינה ולהחמיר באורח משמעותי בעונשו.

דיון והכרעה

15. נפתח את דיונו בערעורו של המערער. המערער הורשע בשתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, בשתי עבירות של נשיאת נשק, בחבלה במזיד לרכב ובגרימת מוות בהתרשלות. כתב האישום, שבעובדותיו הודה המערער, מתאר התנהלות חמורה וחסרת רסן של המערער בשני אירועים נפרדים, בהפרש של יומיים האחד מהשני, במסגרת סכסוך בין משפחות אבו גאנם ואבו אלהווא. בשני האירועים נטל המערער חלק פעיל, תוך שהוא מגלה זלזול בחיי אדם וגורם לפגיעה בתחושת הביטחון של הציבור. באירוע הראשון ירה המערער באקדח לכיוונם של בני משפחת אבו אלהווא שהתקהלו במקום. פרט למערער, ירה אדם נוסף ממשפחת אבו גאנם לעבר בני המשפחה היריבה, וכתוצאה מהיריות נפגע אדם שהסתתר מאחורי רכב חונה, ונגרמה לו חבלה חמורה. באירוע השני, הכניס עצמו המערער, בכוונת מכוון,

ללב הסכסוך כאשר הגיע ברכבו למקום בו נמצאו בני משפחת אבו אלהווא, כשהוא מצויד באקדח. הגם שהושלכו אבנים לעבר רכבו של המערער, אין בסיס לטענה כי הוא חש עצמו מאוים ולכן פעל כפי שפעל, שכן לא היתה כל מניעה מבחינתו לעזוב את המקום, כפי שעשה חברו שנסע ברכב ביחד איתו. המערער ירה באנשים שהתקהלו, מטווח של כ-10 מטר, ופגע באחד מהם, כאשר קליע חדר לחלל פיו וגרם לו לנזקים קשים ביותר. התנהגותו חסרת האחריות של המערער גרמה לבני משפחתו לנסות ולרסנו, ותוך כדי מאבק נורה כדור שפגע בגיסו, בעלה של אחותו. אכן, מדובר באירוע טראגי מבחינתו של המערער, אך הוא זה שהביא את הדבר על עצמו, בכך שאחז בנשק ללא רישיון ועשה בו שימוש חסר אבחנה. לפיכך, אין מדובר בתוצאה שהיא גזירת גורל, אלא בתוצאה קטלנית שניתן היה לצפותה, לו התנהג המערער באורח נורמטיבי יותר.

בית משפט זה כבר אמר את דברו, לא אחת, לגבי אלו הנוטלים את החוק לידיהם ומנסים ליישב סכסוכים ויכוחים, תוך שימוש בנשק קר או חם. נקבע, כי יש להלחם בתופעה זו באמצעות ענישה קשה ומחמירה, וכדוגמא לכך ניתן להביא את הדברים שנאמרו בע"פ 5753/04 מדינת ישראל נ' רייכמן (7.2.2005):

"לאחרונה נתקלים אנו במעשי בריונות שלא ידענו בעבר. שאם בעבר יישבו צעירים, וגם מי שאינם צעירים, חילוקי דיעות שביניהם בסכנים שנעצו בגופו של הזולת - 'תת תרבות הסכין' קראנו לתופעה ממאירה זו - הנה כיום עלינו - או שמא נאמר: ירדנו - ברמה ובחומרה; לא עוד יישוב סיכסוכים בנשק קר אלא יישוב סיכסוכים בנשק חם... תופעה נוראה זו פשתה בחברתנו, היתה כמחלה ממארת, וחובה היא המוטלת עלינו, על בית-המשפט, להעלות תרומתו למלחמה קשה זו. מלחמה היא שאסור לעשות בה ויתורים, שאם נותר ונסלח תתגבר התופעה ותלך. חברתנו הפכה להיותה חברה אלימה, ותרומתו של בית-המשפט למלחמה באלימות היא בהטלת עונשים ראויים. בבואנו לגזור עונשים על עבריינים כמשיב שלפנינו, שומה עלינו לשוות נגד עינינו לא רק את המשיב ואת צורכי שיקומו; לא רק את משפחתו הסובלת בשל מעשיו; אלא גם את הנפגעים ממעשיו של המשיב ואת הנפגעים ממעשים-בכוח שיעשו אם לא נגיב בחומרה על מעשים כמעשה המשיב" (וראו גם, ע"פ 6412/10 לוי נ' מדינת ישראל (19.7.2011); ע"פ 175/10 חנוכיב נ' מדינת ישראל (28.7.2011); ע"פ 8675/09 דיגנקוב נ' מדינת ישראל (18.6.2008); ע"פ 3519/04 דגן נ' מדינת ישראל (20.9.2004); ע"פ 6395/12 עזריאל נ' מדינת ישראל (2.2.2014)).

16. פרט לעבירות שעניין חבלה חמורה בכוונה מחמירה, שהעונש הקבוע בצידן עומד על 20 שנות מאסר, הורשע המערער גם בעבירות בנשק, בגין החזקת אקדח שלא ברשות וירי בו בשתי הזדמנויות, דבר שכשלעצמו מצדיק ענישה מחמירה (ראו, למשל, ע"פ 8246/05 דערי נ' מדינת ישראל (22.2.2007); ע"פ 2373/10 ותד נ' מדינת ישראל (14.9.2011)). לכך יש להוסיף את עברו הפלילי של המערער, שבאמתחתו שתי הרשעות קודמות, שבגין אחת מהן הוא ריצה עונש מאסר, והושת עליו עונש מאסר על-תנאי שלא הרתיעו מביצוע העבירות, מושא כתב האישום.

עוד רואים אנו לציין כי אין כל בסיס להשוואה בין עניינו של המערער לבין ענינם של המעורבים האחרים. המערער הוא היחיד שעשה שימוש בנשקו לכיוון ההתקהלות וגרם לפגיעות בנפש, כמתואר בכתב האישום. כמו כן, המעורבים האחרים נטלו חלק באירוע אחד בלבד, בעוד שהמערער ביצע את המעשים בשני אירועים נפרדים, בהפרש של יומיים. לפיכך, הטענות בדבר תחולתו של כלל אחידות הענישה לא יושעו את המערער (השוו, לע"פ 5195/11 קריניאן נ' מדינת ישראל (28.3.2012); רע"פ 5326/12 סיאם נ' מדינת ישראל (7.8.2012); ע"פ 3117/12 ארביב נ' מדינת ישראל (6.9.2012)).

סיכומו של דבר, איננו רואים מקום לקבלת ערעורו של המערער והוא נדחה בזאת.

17. ומכאן לערעורה של המדינה. התלבטנו לא מעט בשאלה אם אין מקום להתערב בעונש שנגזר על המערער ולהחמירו, וכן להפעיל במצטבר את עונש המאסר המותנה. אכן, עונשו של המערער נוטה לקולה, אך לאחר שבחנו את כלל הנסיבות הגענו למסקנה כי אין מדובר בסטייה מהותית מרמת הענישה הראויה, ולפיכך החלטנו לדחות גם את ערעור המדינה. נבקש להזכיר, לעניין זה, כי התערבות במידת העונש תעשה על-ידי ערכאת הערעור רק כאשר מדובר בחריגה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, או כאשר נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 6095/10 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (18.7.2012); ע"פ 9074/12 מדינת ישראל נ' אבו אחמד (13.6.2013)).

בענייננו, נגזרו על המערער 7.5 שנות מאסר לריצוי בפועל, עונש שאינו קל, וגם אם לדעתנו היה המערער ראוי לעונש חמור יותר, אין הדבר מצדיק את התערבותנו. יצוין, כי בין יתר השיקולים שנזקפו לזכותו של המערער, ובהם הודאתו באשמה והבעת חרטתו וצעריו, יש ליתן את הדעת לעובדה המצערת כי הוא גרם ברשלנות למותו של גיסו, בעלה של אחותו, דבר שגורם לו בודאי, לייסורים לא קלים ולרגשות אשמה קשים.

18. לאור האמור, החלטנו לדחות גם את ערעור המדינה, בצד דחיית ערעורו של המערער.

ניתן היום, י' באדר א' התשע"ד (10.2.2014).

שופט

שופט

שופט